

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Введено в дію наказом від 08.05 2020р.
№ 0302-1/167

Ректор В.С. Бакіров

« 08 »

Освітньо-наукова програма

ФІЛОСОФІЯ

_____ (назва програми)

Спеціальність _____ 033 – Філософія _____
(шифр, назва спеціальності)

Спеціалізація _____
(назва спеціалізації)

третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

Затверджено вченою радою університету “ 27 ” квітня 2020 року,
протокол № 8.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми

1.1. Вчена рада факультету/інституту: протокол № 4 від « 20 » 03 2020 р.

Голова Вченої ради факультету (І.В. Карпенко)

1.2. Методична комісія факультету/інституту:

протокол № 7 від « 08 » 03 2020 р.

Голова методичної комісії факультету (С.О. Голіков)

1.3. Кафедра: протокол № 9 від « 13 » 02 2020 р.

Завідувач кафедри (О.М. Перепелиця)

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові	Найменування посади (для сумісників – місце основної роботи, посада)	Науковий ступінь, вчене звання, за якою кафедрою (спеціальністю) присвоєно
Керівник робочої групи		
Карпенко І.В.	декан філософського факультету	д.філос.н., професор
Члени робочої групи		
Голіков С.О.	доцент кафедри теоретичної і практичної філософії імені професора Й.Б. Шада	к.філос.н., доцент
Перепелиця О.М.	завідувач кафедри теоретичної і практичної філософії імені професора Й.Б. Шада	д.філос.н., доцент
Петренко Д.В.	Завідувач кафедри теорії культури і філософії науки	д.філос.н., доцент

При розробці проекту Програми враховані вимоги:

- 1) Тимчасового стандарту спеціальності «Філософія» за третім (освітньо-науковим) рівнем затверджено Вченою радою університету «__» _____ 20__ року, протокол № __; введено в дію наказом ректора: наказ № _____ від _____ 20__ р.;

- 2) Професійного (их) стандарту _____
назва стандарту, власник/провайдер стандарту

- 3) Рекомендації професійної асоціації _____
назва,

інформація про розміщення/оприлюднення рекомендацій

- 4) Рекомендації провідного працедавця в галузі _____

інформація про розміщення/оприлюднення рекомендацій

Примітка – пп. 2-4 вказуються у випадку наявності

1. Профіль освітньої програми

Філософія

зі спеціальності 033 - філософія

1 – Загальна інформація	
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації	Доктор філософії Науковий ступінь «Доктор філософії» Спеціальність 033 «Філософія» Освітня програма «Філософія»
Офіційна назва програми	Філософія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний 40 кредитів ЄКТС (освітня складова), термін 4 роки, термін освітньої складової 2 роки
Наявність акредитації	-
Цикл/рівень	НРК України - 9 рівень, EQF LLL - 8 рівень, FQ – ENEA – третій цикл
Передумови	повна вища освіта, освітній ступінь «магістр» (освітньо-кваліфікаційний рівень магістра)
Мова викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	до 15.09.2024 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	Інформаційний пакет на сайті: http://www.univer.kharkov.ua/ua/research/doctor_division ; http://philosophy.karazin.ua/
2 - Мета освітньої програми	
Мета програми	Підготовка фахівців з філософії, здатних розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у сфері філософії та гуманітаристики, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та вдосконалення професійної практики.
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	03 – Гуманітарні науки 033 - Філософія
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова програма. Орієнтує на підготовку до організації та здійснення науково-дослідницької діяльності в галузі філософії, науково-педагогічної та консультативно-методичної професійної діяльності у галузі філософії, організаційно-навчальної та викладацької діяльності з філософських дисциплін в вищих навчальних закладах, наукових установах, професійно-технічних навчальних закладах та коледжах, організаційної, консультативної діяльності з соціально-політичних питань (у партіях та інших громадських організаціях).
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Комбінована програма поєднує освітню професійну підготовку в області філософії з спеціальною підготовкою, що спрямована на розв'язування комплексних проблем в дослідницько-інноваційної діяльності у сфері філософії та гуманітаристики, передбачає глибоке

	переосмислення наявних та створення нових цілісних знань і фокусується на більш глибокому розумінні засад сучасної філософії. Ключові слова: філософія, історія філософії, наукове дослідження.
Особливості програми	поглиблене вивчення актуальних проблем та основних напрямів філософії кінця ХХ – початку ХХІ ст., філософські засад та методології наукових досліджень, підготовка до написання та оформлення наукових публікацій та презентації результатів дослідження
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Програма готує науковців-філософів, викладачів вищих навчальних закладів, здатних організувати і проводити освітньо-наукову роботу. Зокрема: 1237 – керівники науково-дослідних підрозділів, 2443.1 – наукові співробітники (філософія), 2443.2 – філософ, експерт із суспільно-політичних питань, консультант із суспільно-політичних питань (у партіях та інших громадських організаціях)
Подальше навчання	Докторські програми в галузі 03 – Гуманітарні науки, зокрема за спеціальністю 033 - Філософія.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	орієнтація на поглиблене вивчення філософських проблем, застосування методів організації та здійснення, стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності, методів контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності, репродуктивних та проблемно-пошукових методів, використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій
Оцінювання	Письмові екзамени, заліки, практика, есе, реферати, презентації, захист докторської дисертації.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері філософії, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
Загальні компетентності	1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. 4. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). 5. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою. 7. Здатність працювати в міжнародному контексті. 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з

	інших галузей знань/видів економічної діяльності). 9. Здатність бути критичним і самокритичним. 10. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; здатність адаптуватися та діяти в нових ситуаціях.
Фахові компетентності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність самостійно формулювати та аргументувати актуальні філософські ідеї. 2. Здатність до глибокого обґрунтування філософських проблем, розуміння філософських засад та методології наукових досліджень. 3. Здатність до використання в професійній діяльності сучасних методів наукового і філософського дослідження. 4. Спроможність до критичного аналізу та інтерпретацій філософських текстів (у тому числі іноземною мовою). 5. Здатність розробляти та управляти дослідницькими проектами. 6. Здатність до створення та інтерпретації нових філософських знань через оригінальне дослідження або інші передові вчення такої якості, що задовольняють вимоги рецензентів на національному та міжнародному рівнях. 7. Здатність до практичного застосування новітніх методик організації та здійснення навчального процесу у педагогічній діяльності в вищій школі, що ґрунтується на знаннях теоретичних засад філософської освіти. 8. Здатність транслювати глибокі обґрунтовані знання актуальних проблем та основних напрямів філософії кінця XX - початку XXI ст.. 9. Уміння аналізувати стан та прогнозувати перспективи розвитку досліджень філософських проблем спеціальних фахових дисциплін, які відносяться до сфери наукових інтересів дослідника. 10. Уміння використовувати фахові філософські знання в процесі консультування із суспільно-політичних та ідеологічних проблем органів влади та управління, громадських організацій. 11. Здатність презентувати результати філософського дослідження в науковому та ненауковому контекстах, усно та письмово, у форматі наукових семінарів, диспутів, зустрічей та громадських ініціатив. 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. 13. Здатність до організації та проведення дискусій, активної участі у критичному фаховому діалозі.
7 – Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання	<p>Випускник має продемонструвати знання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних, поєднати частини інформації разом, щоб одержати ціле знання з

- новою системною властивістю.
2. Знання філософських засад та методології наукових досліджень.
 3. Спроможність здійснювати дослідницьку діяльність на базі критичного аналізу традиційних та сучасних філософських проблем, написати дисертаційну роботу за рівнем підготовки «Доктор філософії».
 4. Здатність самостійно досліджувати філософські проблеми, актуалізувати їх та продукувати нові філософські ідеї.
 5. Здатність аналізувати, синтезувати та обговорювати сучасні філософські проблеми та теоретико-методологічні підходи, в межах та поза областю дослідження, ставити оригінальні та актуальні проблеми сучасного філософування, планувати шляхи їх вирішення.
 6. Знання концептуальних та теоретико-методологічних засад, сучасних методів наукового і філософського дослідження, методів і прийомів логічного аналізу.
 7. Здатність здійснити оригінальне філософське дослідження, що базується на критичного аналізу філософських текстів та оригінальній їхній інтерпретації та забезпечене необхідним філософським, науковим апаратом.
 8. Спроможність вільно спілкуватися іноземною мовою в конкретній професійній/ фаховій сфері з урахуванням особливостей використання професійної/ фахової лексики, усно та письмово презентувати наукові результати іноземною мовою відповідно до вимог міжнародних стандартів.
 9. Здатність знаходити, систематизувати, критично аналізувати та посилається на новітні філософські джерела (у тому числі іноземною мовою).
 10. Здатність детально розробляти та переконливо презентувати групі кваліфікованих дослідників добре обґрунтований план дослідження для вирішення важливої філософської проблеми, організувати дослідницьку діяльність відповідно до затвердженого плану.
 11. Здатність здійснювати самостійні філософські дослідження з урахуванням спілкування з експертами різних галузей знань, з представниками інших професійних груп різного рівня.
 12. Спроможність організувати та провести дискусію, стимулювати аудиторію до висловлень, коректувати, направляти дискусійний діалог на відповідність його меті, темі, характеризувати стан філософської проблеми, спираючись на найбільш конструктивні, переконливі виступи опонентів.
 13. Знання форм, правил, прийомів та методів ведення філософських дискусій, письмового викладення тез доповідей та філософських текстів.
 14. Знання форм узагальнення та презентації

	<p>результатів філософського дослідження, вимог щодо їхнього проведення, оформлення.</p> <p>15. Спроможність критично оцінювати і прогнозувати суспільно-політичні і культурні події та явища на підставі належного обсягу фахових філософських знань з метою надання консультативних послуг державним установам та громадським організаціям.</p> <p>16. Здатність застосовувати філософських знань в процесі дослідницької та викладацької діяльності, користуватися фаховим знанням як засобом високої комунікативної активності.</p> <p>17. Знання методик і форм організації та здійснення навчального процесу в вищій школі; критеріїв відбору, принципів структурування змісту навчальної дисципліни, сучасних інтерактивних методів навчання студентів, специфіки застосування новітніх освітніх технологій у вищій школі, особливостей організаторської, координаційної та управлінської діяльності у вищого навчального закладу.</p> <p>18. Спроможність позитивно сприймати необхідність професійних етичних стандартів, вирішувати спірні питання щодо результатів філософських досліджень, особистісних переконань та етичних міркувань.</p> <p>19. Знання актуальних проблем та основних напрямів філософії кінця XX - початку XXI ст.</p> <p>20. Знання історії розвитку та сучасного стану досліджень філософських проблем спеціальних фахових дисциплін, які відносяться до сфери наукових інтересів дослідника.</p> <p>21. Спроможність ефективно, плідно та фахово комунікативно взаємодіяти з філософською, науковою спільнотою у міжнародному контексті.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Специфічні характеристики кадрового забезпечення	<p>Навчальний процес за спеціальністю 033 Філософія забезпечують науково-педагогічні працівники, які працюють на 4 кафедрах Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.</p> <p>Випусковими кафедрами за освітньо-науковою програмою є кафедра теоретичної і практичної філософії імені професора Й.Б. Шада, на якій працює 13 докторів наук, професорів, 13 кандидатів наук, доцентів, та кафедра теорії культури і філософії науки, до складу входить 9 докторів філософських наук, 2 доктори мистецтвознавства, та 5 кандидатів наук. Всі науково-педагогічні працівники, задіяні до викладання мають наукові ступені за спеціальністю.</p>
Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	<p>У навчальному процесі використовуються приміщення за адресою: площа Свободи, 6, а саме: приміщення кафедр, 17 аудиторій (з них 5 потокових), навчально-методичний кабінет, кабінет для проведення лекційних занять та конференцій, кабінет для проведення практикуму з</p>

	оздоровчих технологій, 4 комп'ютерні класи. Усі комп'ютери мають доступ до мережі INTERNET. Випускаючі кафедри – кафедра теоретичної і практичної філософії імені професора Й.Б. Шада та кафедра теорії культури і філософії науки займають 6 окремих приміщень у корпусі ХНУ (м. Свободи, 6).
Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення	Інформаційне забезпечення здійснюється на базі Центральної наукової бібліотеки (ЦНБ) Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, фонд якої складає понад 3 400 000 примірників, у т. ч. наукової літератури – понад 1 760 000, навчальної – біля 1 150 000, художньої – близько 400 000; більше 700 000 видань зарубіжної літератури. Навчально-методичне забезпечення підготовки за освітньо-науковою програмою складається з: програм навчальних дисциплін та програм практик, текстів (презентацій) лекцій, навчально-методичних матеріалів до проведення семінарських, практичних занять, самостійної роботи, завдань поточного та підсумкового контролю, методичних вказівок до виконання контрольних робіт (в т. ч. на електронних носіях). В навчальному процесі в усіх курсах фахової підготовки широко застосовуються мультимедійні засоби навчання. Забезпеченість навчально-методичною літературою дорівнює 100%.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Передбачається можливість включеного навчання в інших вищих навчальних закладах України з подальшим перезарахуванням відповідних навчальних модулів
Міжнародна кредитна мобільність	Передбачається можливість укладення угод з закордонним вищими навчальними закладами про міжнародну академічну мобільність (зокрема, виконання певної частини освітньої програми в іноземних закладах)
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти здійснюється на підставі законодавства України.

1. Перелік компонент освітньо-професійної /наукової програми та їх логічна послідовність

а. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, класифікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК1.	Філософські засади та методологія наукових досліджень	5	екзамен
ОК2.	Іноземна мова	10	екзамен
ОК3.	Підготовка наукових публікацій та презентація результатів дослідження	4	залік
ОК4.	Теорія і практика філософської освіти	3	залік

OK5.	Філософія кінця XX – початку XXI ст.: актуальні проблеми та основні напрями	8	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		30	
Вибіркові компоненти ОП			
ВБ1.	Модерні рецепції античної філософії / Філософія трансдисциплінарних досліджень / Філософія глобалізації: український контекст	5	залік
ВБ2.	Актуальні проблеми філософської та соціально-культурної антропології / Соціум комунікації / Християнська антропологія	5	залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		10	
Загальний обсяг освітньої програми:		40	

б. Структурно-логічна схема ОП

Цикли підготовки	Семестри			
	1	2	3	4
Цикл загальної підготовки	OK1.			
Цикл наукової підготовки	OK2.	OK2.		
		OK3.	OK4. OK5.	ВБ1. ВБ2.

Наукова складова освітньо-наукової програми

Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється на весь термін навчання у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта, який є невід'ємною частиною навчального плану, відповідно до обраної теми наукового дослідження за спеціальністю.

2. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії за спеціальністю «Філософія» відбувається шляхом оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з певної дисципліни. Проводиться в період здійснення підсумкового семестрового контролю – екзаменів, заліків за дисциплінами навчального плану, в терміни встановлені графіком навчального процесу.

Атестація здобувачів ступеня доктор філософії здійснюється постійно діючою або спеціалізованою вченою радою, утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації, та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня доктор філософії.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

3. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ЗК 10	ФК 1	ФК 2	ФК 3	ФК 4	ФК 5	ФК 6	ФК 7	ФК 8	ФК 9	ФК 10	ФК 11	ФК 12	ФК 13	
ОК1	*	*	*	*	*						*	*	*			*								
ОК2						*	*							*										
ОК3			*					*							*					*	*		*	
ОК4									*								*					*		
ОК5	*									*								*				*		
ВБ1		*			*					*				*					*	*				
ВБ2							*	*										*		*		*		*

4. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15	ПРН 16	ПРН 17	ПРН 18	ПРН 19	ПРН 20	ПРН 21		
ОК1	*	*	*	*	*	*	*																
ОК2								*	*													*	
ОК3										*	*	*	*	*	*								
ОК4																*	*	*					
ОК5	*				*											*			*				
ВБ1			*		*			*							*						*		
ВБ2											*	*	*	*				*		*		*	